**Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelma**

Kaupunginhallitus 17.11.2026 § 140
118/02.02.00/2026

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Leena Sämpi

Kuntalain 110 §:ssä on säännökset talousarviosta ja -suunnitelmasta. Kaupunginvaltuuston tulee vuoden loppuun mennessä hyväksyä talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunginhallitus hyväksyi 9.6.2026 talousarvion laadintaohjeen sekä talousarvioraamin. Talousarvioraami vuodelle 2027 laskettiin lisäten ulkoisia toimintakulumäärärahoja 1,6 % vuoden 2026 ulkoisten toimintakulujen talousarviotasosta. Ulkoiset toimintatuotot olivat talousarvion 2026 tasossa. Raamissa huomioitiin kunta-alan sopimusratkaisun vaikutus toimintakuluihin. Raami on niin sanotussa nollatuloksessa ja vuosikate 1,9 milj. euroa positiivinen.

Talousarvioehdotus vuodelle 2027 on 26 002 euroa ylijäämäinen. Toimialojen talousarvioesitysten valmistumisen jälkeen tehdyn työttömyysvakuutusmaksun korjauksen vaikutuksesta johtuen talousarvioraami alittui ja pääosin sen ansiosta talousarvioesityksestä olisi muodostunut 50 000 euroa ylijäämäinen. Kasvatus- ja opetuspalveluiden lautakunta päätti lisätä työttömyysvakuutusmaksun korjauksen vaikutuksen, eli 22 598 euroa talousarvioesitykseensä. Lisäksi hyvinvointipalveluiden lautakunta päätti palauttaa avustusmäärärahan talousarvion 2026 mukaiseksi. Lautakuntien tekemistä lisäyksistä johtuen talousarvioesityksen ylijäämä aleni 50 000 eurosta 26 002 euroon.

Taloussuunnitelmavuodet on arvioitu vuoden 2027 talousarviolukujen mukaisina.

Talousarvion laadintaa ja tavoiteasettelua on ohjannut kaupungin uudistettu strategia 2027-2030, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 1.6.2026.

**Talousarvioesityksen keskeisimmät luvut:**

| **1 000 €** | **TP 2025** | **TA 2026** | **Raami 2027** | **TA 2027** |
|---|---|---|---|---|
| **Toimintakate** | **-16 663** | **-17 138** | **-17 454** | **-17 446** |
| Verotulot | 14 160 | 14 576 | 14 865 | 14 823 |
| Valtionosuudet | 5 017 | 5 270 | 5 215 | 5 215 |
| Rahoitusnetto | -676 | -600 | -726 | -726 |
| **Vuosikate** | **1 838** | **2 108** | **1 900** | **1 867** |
| Poistot | 3 981 | -1 706 | -1 900 | -1 841 |
| **Yli-alijäämä** | **-2 142** | **402** | **0** | **26** |

Talousarvion sitovuus esitetään vahvistettavaksi siten, että käyttötalousmäärärahojen osalta kaupunginvaltuusto päättää kokonaismeno- ja tuloarviot seuraaville toimielimille: keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus, kasvatus- ja opetuslautakunta, hyvinvointipalveluiden lautakunta sekä teknisten palveluiden lautakunta. Toimielimet eli lautakunnat ja kaupunginhallitus päättävät kokonaismeno- ja tuloarviot omille tulosalueilleen. Poikkeuksena tästä on teknisten palveluiden lautakunnan alainen kiinteistö- ja tilapalveluiden tulosalue, jonka määräraha on lautakuntaan nähden nettositova, eli sitova määräraha on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakate. Tulosalueiden määrärahojen ja tuloarvioiden tarkemmasta jakamisesta ns. käyttösuunnitelmiin eli kustannuspaikka- ja tilitasoisiin määrärahoihin päätetään viranhaltijatasolla talousarvioasiakirjan liitteenä olevan ratkaisuvallan mukaisesti. Investointien osalta valtuuston nähden sitovia ovat hankeryhmät. Hankeryhmät on esitelty talousarvion investointiosassa. Rahoitusosan sitovia eriä valtuustoon nähden ovat antolainauksen muutokset ja lainakannan muutokset.

Käyttötalousosassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia samoin periaattein kuin määrärahat. Tässä talousarviossa esitetyt tavoitteet perustuvat valtuuston 1.6.2026 vahvistamaan strategiaan 2027-2030. Asetettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

Yritysvaikutuksiltaan talousarvio on positiivinen. Talousarvio ja -suunnitelma sisältää investointihankkeita, jotka lisäävät rakennusalan työllisyyttä, edistävät yritystoiminnan edellytyksiä sekä elinkeinorakenteen monipuolistumista. Talousarvio sisältää myös panostuksia vireän elinkeinoelämän kehittämiseen Kannuksessa.

Talousarvioehdotus vuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2030 on oheismateriaalina.

Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelma viedään tiedoksi yt-toimikunnan kokoukseen 25.11.2026.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy oheismateriaalina olevan vuoden 2027 talousarvion ja vuosia 2027-2029 koskevan taloussuunnitelman perusteluineen ja hyväksyy talousarvion sitovuuden talousarvioasiakirjassa sivuilla 8-9 esitetyn mukaisesti sekä liiteosassa esitetyn ratkaisuvallan mukaisesti.

Päätös

Talous- ja hallintojohtajan, kaupunginjohtajan, kasvatus- ja opetusjohtajan, hyvinvointijohtajan ja teknisen johtajan alustusten ja esittelyjen pohjalta kaupunginhallitus kävi yleiskeskustelun sekä yksityiskohtaisesti läpi talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029 -asiakirjan.

Pidettiin tauko klo 12.25 – 13.06. Mira Kannussaari, Marko Kallio ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Janne Kivioja poistuivat kokouksesta tauon aikana. Jari Orjala poistui kokouksesta klo 14.01.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti tehdä seuraavat muutokset talousarvioasiakirjaan:

- Antolainasaamisten lisäys vuodelle 2027 muutetaan 950 000 eurosta 900 000 euroon ja tehdään tarvittavat korjaukset myös asiaa käsitteleviin teksteihin sivuilla 15 ja 16
- Varhaiskasvatuksen uusi toimitila -määräraha investointiosassa sivulla 58: muutetaan vuosien 2027 ja 2028 määrärahat siten, että vuodelle 2027 varataan 4 900 000 euroa ja vuodelle 2028 3 000 000 euroa ja tehdään tarvittavat muutokset myös sivun 15 rahoituslaskelmassa esittyyn investointien kokonaismäärärahaan, pitkäaikaisten lainojen lisäykseen ja asiaa käsitteleviin teksteihin sivuilla 15 ja 16
- sivulla 43 oleva lause ”*Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointitehtävä (HYTE-työ) on sisällytetty liikuntapalvelupäällikön virkaan*” muutetaan muotoon: “*Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä (HYTE-työstä) vastaa hyvinvointijohtaja, käytännön koordinointitehtävät on sisällytetty liikuntapalvelupäällikön virkaan ja he yhdessä osallistuvat maakunnalliseen yhteistyöhön”.*
- poistetaan sivulla 53 oleva lause ”*Talousarvion säästötavoite voi aiheuttaa hoitotason muutoksia katujen, teiden ja yleisten alueiden ylläpidossa.*

Kaupunginhallitus valtuutti tekemään asiakirjaan tekniset korjaukset, mikäli niihin ilmenee tarvetta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan päätösehdotuksen edellä mainituin muutoksin.